

NATUURLIJK GEERSBROEK

Inspiratie voor een biodiverse, inheemse, bijen-proof en watervriendelijke tuin.

Inhoudsopgave

• Projectplan Natuurlijk Geersbroek	04-05
• Duurzame tuin	06-07
• Topografie Geersbroek	08-11
• Inheems Geersbroek	12-13
• Voorbeeld tuinen Annevillelaan 107 Annevillelaan 127 Annevillelaan 129 Annevillelaan 220	14-25
• Buurt ideeën	26-27
• Inspiratie	28-29

April 2021

Met dank aan

Projectplan Natuurlijk Geersbroek*

Doel:

Als buurt zijn we verbonden aan het Ulvenhoutse Bos / Broekloop / Chaamse Bos, onderdeel van Natura 2000 – Ulvenhoutse Bos. Het is een klein bosgebied in de Gemeente Breda bij het dorp Ulvenhout. Het is één van de oudste bossen in Nederland dat zich kenmerkt door natte broekbossen en eiken-haagbeukenbossen. Om de belangrijke natuurlijk, recreatieve en cultuurhistorische waarden te behouden hebben ze als belangrijk doel het watersysteem te herstellen en het bosbeheer aan te passen.

Graag dragen we als buurt Geersbroek, liggend aan het Ulvenhoutse Bos, zoveel mogelijk bij aan deze missie, het verbeteren van de waterhuishouding en terugbrengen naar natuurlijke inrichting. We willen dit doen middels a. oorspronkelijke inrichting terugbrengen, b. biodiversiteit vergroten, c. hemelwater daar waar kan vasthouden in tuinen en d. bij-proof maken van de omgeving.

We dragen hierbij bij aan a. het optimaliseren meer watergerelateerd groen in de buurt en b. het stimuleren van waterberging en infiltratie in de bebouwde omgeving. En sluiten aan bij het project PAS Ulvenhoutse Bos opgezet door de Provincie Noord Brabant.

Subsidie voorwaarden

- Kleinschalig en buurtgericht

Met een groep van 4 buurtbewoners, die op dit moment in de mogelijkheid zijn bij te dragen aan het natuurlijk verduurzamen van de buurt, willen we een extra stap zetten. We laten op kleine schaal, versterkend voor de buurt, zien wat de mogelijkheden zijn.

- Verbinding en participatie

Door als burensamenlijk op te trekken kunnen we een scan van de omgeving laten maken om te weten wat er binnen onze buurt nodig is om bij te dragen aan Natura 2000 Ulvenhoutse Bos. Deze kaart zal niet alleen als basis voor het aanpassen van de 4 tuinen gebruikt worden, het wordt ook, middels de buurtvereniging, beschikbaar gesteld als inspiratie materiaal voor de hele buurt.

Tevens door met de 4 burensamen op te trekken kunnen we ‘het vergroten van biodiversiteit’ gerelateerd aan elkaars ontwerpen versterken.

- Klimaatbestendig, waterbewust, educatief en gezonde leefomgeving

We wonen in een mooie en fijne buurt met diverse bossen en beekjes om ons heen. Om te zorgen dat dit ook zo blijft willen we, door te kijken naar de oorspronkelijk natuurlijke inrichting, bijdragen aan het behoud van deze mooie omgeving. Waarbij we extra aandacht besteden om het hemelwater in de tuinen vast te houden en bloementuinen voor de bijeen.

Door het eenmalig goed in kaart brengen van de ‘natuurlijke omgevingskaart van de buurt’ gerelateerd aan de ‘buurt natuur checklist’ hebben we een overzicht, met voorbeeld tuinen, wat voor iedere bewoner in de buurt toegankelijk is. Elke buurbewoner kan dan desgewenst, wanneer ze aan de slag gaan met hun tuin, hier gebruik van maken bij het (her) ontwerpen / inrichten van hun tuin.

Wie

Dolf Segers & Mireille Hoeven
Annevillelaan 107, Ulvenhout
Tuinoppervlak 3.500 m²
Aan te passen tuin

Erica Bol
Annevillelaan 127, Ulvenhout
Tuinoppervlak 1.100 m²
Nieuwe tuin

Joost & Hettie Bol
Annevillelaan 129, Ulvenhout
Tuinoppervlak 3.300 m²
Aan te passen tuin

Peter Loonen & Ria Vermeer
Annevillelaan 220, Ulvenhout
Tuinoppervlak 3.300 m²
Nieuwe tuin

Wees welkom

De 4 tuinen hebben dit vraagstuk allemaal op hun eigen manier aangepakt. Zie hier de omschrijvingen.

Wees welkom voor een bezoekje waarin de bewoners je graag meer toelichten.

Andere inspirerende tuinen in de buurt

Rien Biggelaar, Annevillelaan 226

Susan Jungerhans, Annevillelaan 222

Wilbert van den Bosch, Geersbroekseweg 27

**Geersbroek wordt voor het eerst genoemd in 1451 en dan aangeduid als ‘t Ghaersbroeck. Het achtervoegsel ‘Broek’ is zeer algemeen en duidt op een laaggelegen, moerassig gebied. ‘Geer’ zou afgeleid zijn van ‘gras’. Het zal hier om het gebied gaan waardoor de Broekloop stroomt. Een gekanaliseerd stroompje waarlangs in eerste instantie turf zal zijn gestoken.*

Het gehucht ligt op een hogere dekzandrug tussen de twee beekdalen. In het begin van de 19e eeuw bestond het uit 19 boerderijen of woonhuizen. Rond bijna elk woonhuis was wel een moestuin te vinden. Tussen het bouwland bevonden zich ook nog heidepercelen. Nog niet al het land was dus in cultuur gebracht. Op de driesprong met de hierboven al genoemde wegen lag pleintje, het Hilleke” met daarin een brandkuil.

Het gehucht Geersbroek ligt voor het overgrote gedeelte in de gemeente Alphen-Chaam. Slechts het uiterste puntje ligt ten noorden van de A58 en ligt op Breda’s grondgebied. Van oorsprong lag het gehucht in de gemeente Ginneken en Bavel. Het straatgehucht strekt zich voornamelijk uit langs de Annevillelaan en het gebied rond de kruising met de Geersbroekseweg en de Valkenburgseweg.

Duurzame tuin

Graag dragen wij bij aan een groen Geersbroek en een stukje land dat voor iedereen goed doet. Hiervoor hebben we onze tuinen ontworpen/ aangepast naar onderstaande principes:

Biodiversiteit: De verscheidenheid aan dieren, planten, micro-organismen en ecosystemen. Het is de basis onder al het leven op aarde. Een veelzijdigheid aan planten zorgt voor een veelzijdigheid aan dieren. Dit betekent verschillende planten met verschillende kleuren, hoogtes en bloeiperioden zodat er voor ieder wat is op elk moment.

Op aarde is een enorme verscheidenheid aan planten, dieren en leefgebieden. Dit geheel samen noemen we biodiversiteit.

Een natuurlijke tuin is een tuin vol leven waarin ruimte is voor mens, plant, dieren en insecten. In iedere tuin is ruimte voor variatie. Variatie maakt gezond, sterk en is interessant voor mens en dier. Dieren vinden er een schuilplek, voedsel en gelegenheid tot voort-planting.

Met een grote variatie aan (inheemse) planten en het creëren van verschillende leefgebieden (bio- topen) zoals hoog-laag, nat-droog, schaduw-zon wordt de tuin aantrekkelijk gemaakt voor veel verschillende planten, dieren en mensen. Geneeskrachtige planten, bijen- en vlinderplanten, waardplanten als bewoning en voedselvoorziening. Veel verschillende planten in je tuin zorgen voor veel verschillende dieren.

Inheems: Wij willen zoveel mogelijk mensen aansporen bomen en struiken van autochtone of oorspronkelijk inheemse herkomst te planten. Het planten van inheemse soorten levert een concrete bijdrage aan:

Vergroting van biodiversiteit: het leidt tot soortbehoud en draagt bij aan de versterking van de nog aanwezige genetische diversiteit.

Behoud van cultuurhistorie: draagt bij aan de herkenbaarheid van het landschap en de eigenheid van de plek ('genius loci'). De veropgerukte nivellering wordt tegengegaan.

Fraai landschap: levert een landschap en een leefomgeving op met geuren en kleuren. Bomen en struiken fungeren als belangrijke basale dragers van een gevarieerde natuur, waarvan andere organismen van flora en fauna meeprofiteren.

Natuurbeleving: een gevarieerd en rijkgeschaakt landschap heeft een grote beleevingswaarde. Hiermee wordt tegelijkertijd een economische en maatschappelijk belang gediend.

Aanpassingsvermogen: ze zijn weerbaar bij mogelijke veranderingen in het klimaat. Ze hebben een groot genetisch aanpassingsvermogen en bij klimaatverandering is een breed genetisch spectrum geboden.

Bijen-proof: Een bont bloeiend landschap. Met een gevarieerd aanbod aan waardplanten, stuifmeel, nestelgelegenheid en voor de solidaire bij een paar bijenhôtels wordt er een optimale omgeving gerealiseerd voor deze essentiële insecten. Dit omdat de vooral de wilde bijenpopulatie serieus in gevaar is. Bijen (en hommels) zijn verantwoordelijk voor het bestuiven van heel veel plantensoorten. Zonder bestuiving kunnen deze planten zich niet voortplanten en sterven uit en zal uiteindelijk de voedselvoorziening in gevaar kunnen komen. bijenstichting.nl

Vogel-proof: Een natuurlijke tuin geeft voedsel voor vogels en veilige rust- en nestplaatsen. Kleine grasveldjes voor voedsel en boom-schors of grind voor paden. Dichte bomen en stuiken bieden beschutting, veiligheid en voedsel (liefst met bessen en doorns). Varieer met hogere, lagere en bodembedekkende inheemse plantensoorten die in verschillende jaargetijden bloeien. Maak een minivijver of plaats een waterschaal waar vogels kunnen drinken & baden. vogelbescherming.nl

Water vriendelijk: Meer groen en minder steen, zodat de tuin water kan opslaan en het niet wegvloeit in de rioolsystemen. De bodem houdt het water vast en het wordt gebruikt voor de groei van planten en gras.

Het extra bedekken van grond met mulch zoals bijvoorbeeld bladeren of houtsnippers helpt ook tegen het uitdrogen van de grond, geeft extra voedingstoffen aan de bodem en zorgt ook nog eens dat onkruid minder kans krijgt. Hebben de planten en gras toch extra water nodig in droge perioden, dan komt dat uit de eigen grondwaterpomp. Daarnaast wordt het regenwater dat via de dakgoot opgevangen wordt voor het grootste deel afgevoerd naar de wadi of waterputten, en vangt een regenton extra water.

Een natuurlijke tuin kan eigenlijk niet zonder water, want water trekt leven aan. Veel insecten zijn voor hun voortbestaan afhankelijk van helder, stilstaand water met een rijke begroeiing. Een vijver is een eldorado voor kikkers, padden en salamanders. Vogels nemen graag een bad in het ondiepe deel van de vijver, egels komen een slokje drinken en vleer-

Topografie Geersbroek

Gelegen ten Zuidoosten van Breda op de overgang van de Kempische zandgronden naar de riviergebieden van Maas ligt het door cultuurbossen omgeven buurtschap Geersbroek. Ten zuiden begrenst door de Chaamse beek, ten Oosten door het landgoed Valkenberg en Chaamsebos, ten Noorden het Annabos en ten Westen het Ulvenhoutse Bos. Deze laatste grens is door de aanleg van de A58 min opgeschoven en bestaat nu uit het landgoed Anneville.

Het gebied kan min of meer in twee delen worden gesplitst. Enerzijds is er hoger gelegen terrein dat in het zuiden door de Chaamsebeek wordt begrensd en dat in het Noord-Oosten de moerasbeek “Broekloop” als ader van het ook weer wat lager gelegen ‘Broek’ kent. De Broekloop, ook wel Geersbroekse Loop genoemd, begint in het landgoed Valkenberg bij Ulvenhout en stroomt via het Ulvenhoutse Bos naar Wolfslaar, waar hij uitkomt in de Bavelse Leij. Onderweg voegen nog enkele loopjes zich via een helofytenfilter bij de Broekloop.

Dit ‘Broek’ wordt op dit moment, na de oorlog

te zijn ontwaterd om weidegrond te creëren, weer in zijn oorspronkelijke staat terug gebracht door ontliepen van de beek. Hiermee wordt ook de oude functie hersteld als inzeeg-gebied voor het Noord-Westelijk gelegen Natura 2000 Ulvenhoutse bos.

Kenmerkend zijn dus de zanderige hoger gelegen cultuurgronden en het ‘Broek’ waaraan Geersbroek zijn naam aan ontleent. De oorspronkelijke flora en fauna van het buurtschap Geersbroek

Oorspronkelijk?

Alvorens inhoudelijk in te gaan op de flora en fauna moet eerst het woord oorspronkelijk worden gedefinieerd. Moeten we terug naar het einde van de laatste ijstijd, tot de Middeleeuwen, de Gouden Eeuw of tot het begin van de industriële revolutie, of de opkomst van de grootschalige landbouw na de Tweede Wereldoorlog?

Om deze vraag te beantwoorden kijken we naar de impact die de verschillende periodes op het gebied hebben gehad. Terug afpellen

brengt ons dan mogelijk tot een tijdstip om als vertrekpunt aan te houden.

Na het einde van de Tweede Wereldoorlog werd van de landbouw gevraagd om de voedselproductie te maximaliseren en voor het Geersbroek betekende dit dat de kwelgebieden van het eigenlijke broek werden ontwaterd door verdieping van het beekje “Broekloop” om tot weidegebied te kunnen worden omgevormd. De drogere zandgronden konden met de komst van kunstmest ook veel productiever worden gemaakt en de kleinschalige gemengde boerenbedrijven annex tuinderijen hielden door opschaling op te bestaan. Deze ingrepen hadden zeker een afname van oorspronkelijke biodiversiteit tot gevolg.

Wij moeten dus een stap terug. Het begin van de industriële revolutie medio 19de eeuw dan? Waren spierkracht, windkracht, waterkracht, handgereedschap en trekdieren tot de achttiende eeuw de belangrijkste manieren en middelen om energie te creëren, met de opkomst van de eerste (stoom)machines kreeg ook de landbouw een impuls. Kijkend naar het landschap eind 19de eeuw zien wij echter al de beslotenheid en kleinschaligheid van het Geersbroek.

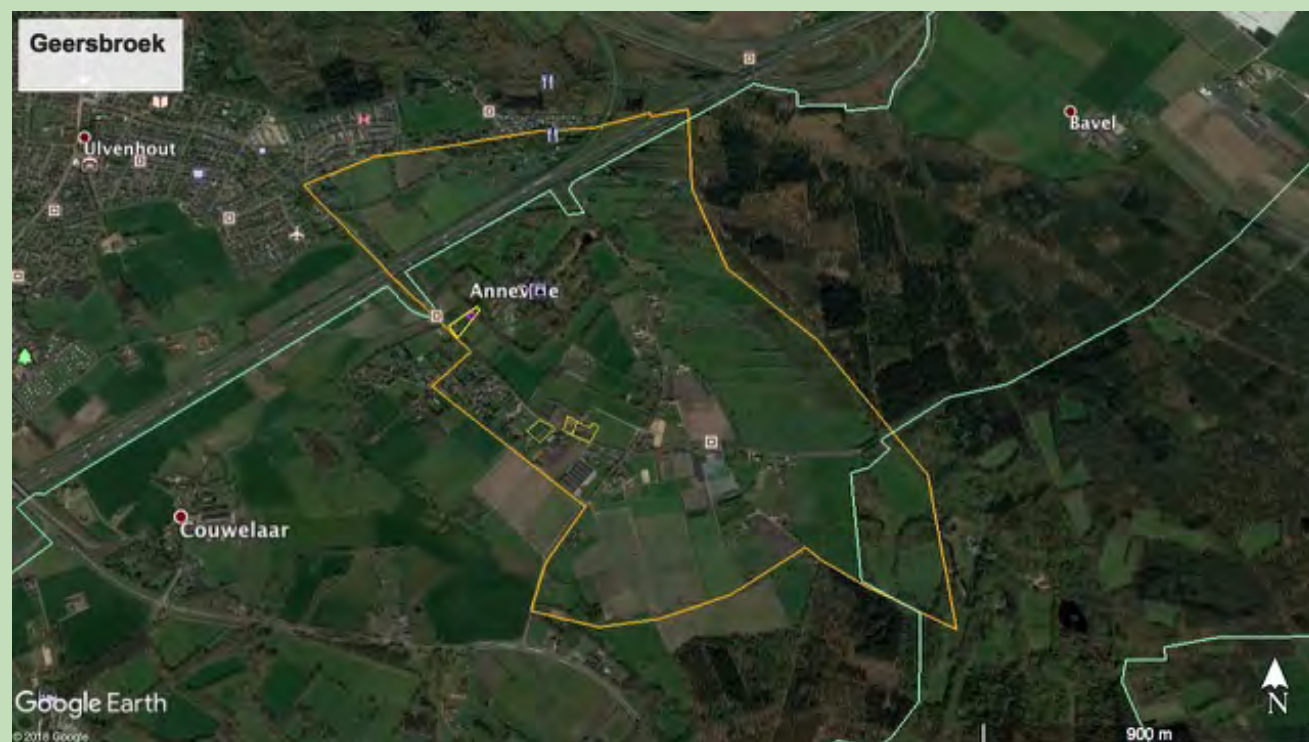
Het Ulvenhoutse Bos werd al in de 15e eeuw gebruikt voor de jacht en houtopbrengst. Het Sint-Annabos werd in de 16e eeuw aangelegd in opdracht van de Oranje-Nassaus. Verstopt in het bos, ligt het Landgoed Valkenberg met een landhuis met zijn oorsprong nog in de 16de eeuw. In dit bosgebied ontspringt ook de Broekloop. Misschien is het Chaamse Bos wel het oudste bos in de Kempen.

Valkenberg vormt vrijwel één geheel met de landgoederen, op het grondgebied van Alpen-Chaam, Hondsdonk, Oud-Lugtenburg en Luchtenburg ten zuiden van de Chaamse Beek. Samen hebben ze een oppervlakte van zo'n 560 ha en sluiten ze aan op de wellicht oorspronkelijke Strijbeekse Heide. Door het Landgoed Valkenberg loopt van Oost naar West ook de Chaamsebeek als begrenzing van het huidige buurtschap Geersbroek.

Het landgoed Anneville is in 1844 gesticht. De oorsprong van het landgoed ligt bij een pachtboerderij, waar de eigenaar een zogenaamde Herenkamer liet aanbouwen. In 1851 werd een aanvang gemaakt met de bouw van het landhuis. Uit kadastrale gegevens blijkt dat dwars door het huidige park nog een pad liep, waar zelfs huisjes of schuurtjes stonden. Een eventueel oorspronkelijk park was in ieder kleiner dan het huidige landgoed.

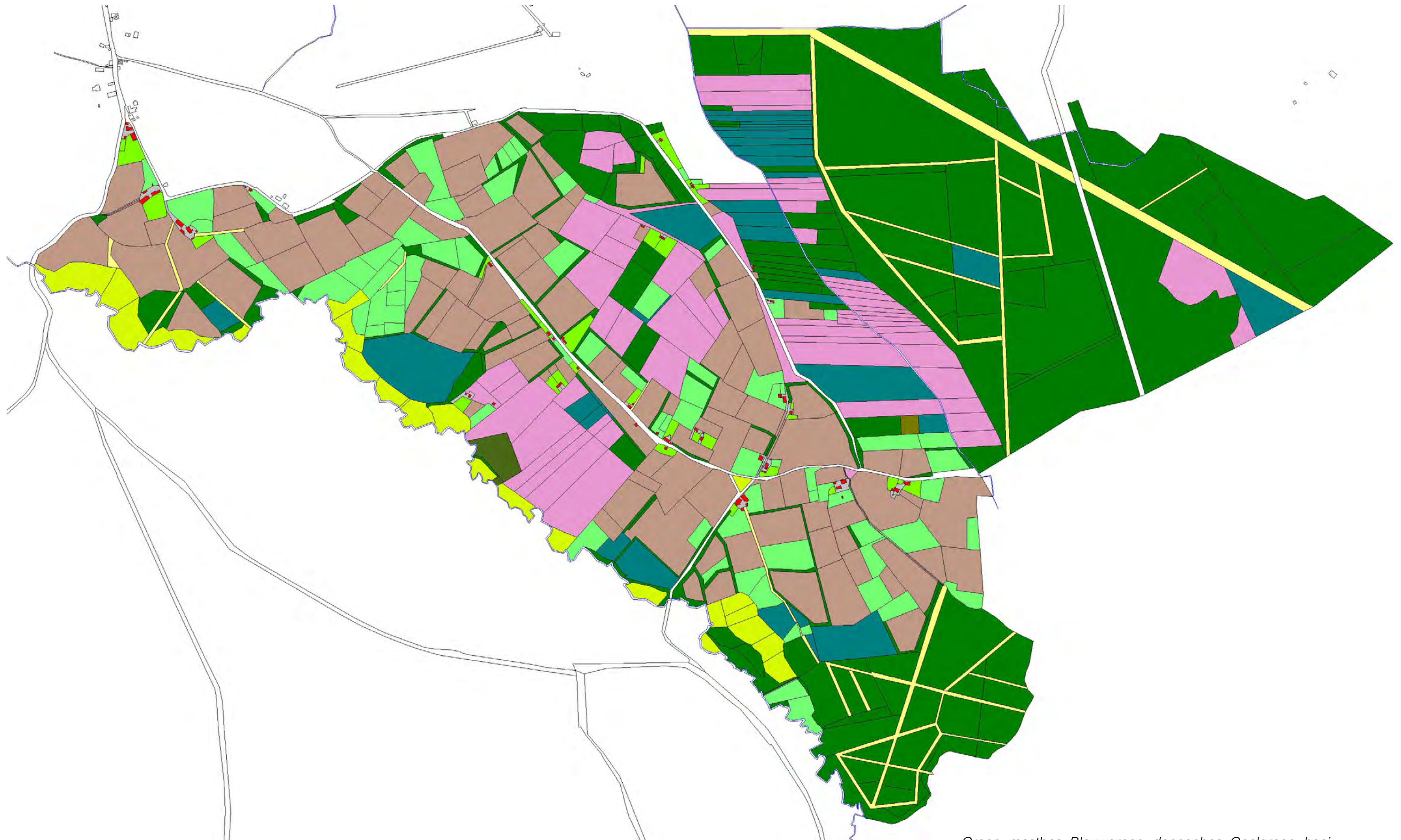
Gezien de beperkte omvang van het gebied door enerzijds de Chaamse beek en anderzijds de bossen en landgoederen is aan te nemen dat de impact van de mechanisatie hier gering zal zijn geweest ten opzichte van de 16de en 17de eeuw.

Voor de beschrijving van de oorspronkelijke fauna en flora is het einde van de 18de en het begin van de 19de eeuw naar onze mening dan ook een mooi uitgangspunt. We mogen er van uit gaan dat het gebied inmiddels al sinds de middeleeuwen een agrarisch karakter had met de boerderijen op de hoger gelegen drogere zandgronden met in het zuiden een natter gebied aan weerszijden van de Chaamse Beek en gebied van het eigenlijke natte “Broek” tussen de bossen en wat thans de Geersbroekseweg is.

Kaart gemaakt van Geersbroek omstreeks 1830

Met dank aan Paulus van Daesdonc

Groen=mastbos, Blauwgroen=dennenbos, Geelgroen=hooiland, Lichtgroen=weide, Bruin=akkerland, Paars=heide.

Inheems Geersbroek

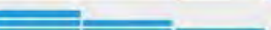
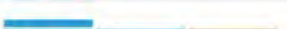
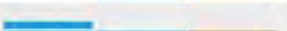
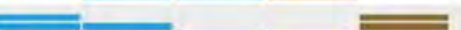
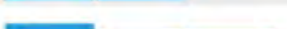
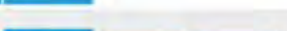
Inheems

In de boeken 'Bomen en Struiken van Hier' en 'Planten van Hier' vind je een mooi overzicht van oorspronkelijke beplanting (einde van de 18de en het begin van de 19de eeuw).

Overzicht van eisen aan standplaats

In de tabel is voor alle in dit boek beschreven soorten met symbolen aangegeven op welke bodemsoort(en) ze zich het beste thuis voelen, welke eisen ze aan de bodemvruchtbaarheid stellen, of ze voorkeur hebben voor veel of weinig vocht, en wat hun behoefte aan zonlicht is. Dit zijn voor deze soorten belangrijke voorwaarden om uit te kunnen groeien tot mooie bomen en struiken. Zo kun je per soort nagaan of een bepaalde standplaats geschikt is voor de bomen en struiken die je er wilt planten.

kenmerk	criteria	symbol
bodemtype	voedselrijk	++
	enigszins voedselrijk	+
	enigszins voedselarm	-
	voedselarm	--
	bodemvaag	0
grondsoort	zware klei	
	lichte klei	
	löss	
	leem	
	humusrijk zand	
	humusarm zand	
	veen	
standplaats	nat	
	vochtig	
	enigszins vochtig	
	enigszins droog	
	droog	
licht	zonnig	
	lichte schaduw	
	halfschaduw	
	schaduw	

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	bodemtype	grondsoort	standplaats	licht
<i>Acer campestre</i>	Spaanse aak	0			
<i>Alnus glutinosa</i>	Zwarte els	++/+/-/--			
<i>Betula pendula</i>	Ruwe berk	--			
<i>Betula pubescens</i>	Zachte berk	-/-			
<i>Carpinus betulus</i>	Haagbeuk	++/+			
<i>Clematis vitalba</i>	Bosrank	++/+			
<i>Cornus mas</i>	Gele kornoelje	+			
<i>Cornus sanguinea</i>	Rode kornoelje	+/-			
<i>Corylus avellana</i>	Hazelaar	+/-			
<i>Crataegus laevigata</i>	Tweestijlige meidoorn	++/+			
<i>Crataegus monogyna</i>	Eenstijlige meidoorn	0			
<i>Euonymus europaeus</i>	Wilde kardinaalsmuts	+/-			
<i>Fraxinus excelsior</i>	Es	++/+			
<i>Ilex aquifolium</i>	Hulst	-/-			
<i>Ligustrum vulgare</i>	Wilde liguster	+/-			
<i>Lonicera periclymenum</i>	Wilde kamperfoelie	+/-/--			
<i>Malus sylvestris</i>	Wilde appel	+/-/--			
<i>Mespilus germanica</i>	Wilde mispel	+/-			
<i>Prunus avium</i>	Zoete kers	++/+			
<i>Prunus padus</i>	Gewone vogelkers	++/+			
<i>Prunus spinosa</i>	Sleedoorn	0			
<i>Pyrus pyraister</i>	Wilde peer	+/-/--			
<i>Quercus robur</i>	Zomereik	0			
<i>Rhamnus cathartica</i>	Wegedoorn	++/+			
<i>Rhamnus frangula</i>	Sporkehout	-/-			
<i>Ribes nigrum</i>	Zwarte bes	++/+			
<i>Ribes rubrum</i>	Bosaalbes	++/+/-			
<i>Rosa arvensis</i>	Bosroos	++/+/-			
<i>Rosa canina</i>	Hondsroos	++/+/-			
<i>Rosa rubiginosa</i>	Egelantier	+/-			
<i>Rosa tomentosa</i>	Viltroos	+/-			
<i>Salix alba</i>	Schietwilg	++			
<i>Salix fragilis</i>	Kraakwilg	++/+			
<i>Sambucus nigra</i>	Gewone vlier	0			
<i>Sorbus aucuparia</i>	Wilde lijsterbes	0			
<i>Tilia cordata</i>	Winterlinde	++/+			
<i>Ulmus laevis</i>	Fladderiep	++/+			
<i>Viburnum opulus</i>	Gelderse roos	+/-			

Annevillelaan 107

Achtergrond

Het perceel aan de Annevillelaan 107 ligt ingesloten in het historische Landgoed Anneville. Dit is het jongste landgoed op het Ginnekenense grondgebied en Anneville is in 1844 gesticht. Anneville ligt in het, thans niet meer zodanig bestaande, gehucht Geersbroek en bevindt 2 kilometer ten zuidoosten van het kerkdorp Ulvenhout tussen de Geersbroekseweg en de Annevillelaan.

De naam Geersbroek wordt voor het eerst in 1451 vermeld als „t Ghaersbroeck”. Het element “ghaers” of “geers” is door metatesis ontstaan uit gras. Broek betekent moeras-sig terrein. De naam “Geersbroek” kan dus worden verklaard als moerassig terrein, waar gras groeit. Historisch gezien is Landgoed Anneville een interessant landgoed vanwege dat zij diende als tijdelijke residentie van Koningin Wilhelmina na de Bevrijding in 1945.

Het perceel aan nummer 107 had van oorsprong een agrarische bestemming, echter heeft het de laatste decennia een woonbestemming gehad. De oorspronkelijke bebouwing stamt uit ca 1880, maar in de huidige vorm uit de jaren 80. Het perceel is omgeven aan de Zuid en Oostzijde door een oude bomen rij van voornamelijk eiken, maar ook een reusachtige oude beuk. De noordzijde wordt begrensd door een lange meidoorn haag, welke de gehele diepte van het perceel begrensd.

Naast de bebouwing die zich op het perceel bevindt is er in de loop van de tijd een uitgebreide tuin aangelegd. Deze bestaat aan de noordoostzijde (achter het woonhuis) voor een belangrijk deel aan gazon. Diep achter in de tuin bevindt zich een grote paddenpoel (30m doorsnede), welke een sterk wisselende waterspiegel heeft, afhankelijk van de grondwaterstand. Het zand wat beschikbaar kwam bij de aanleg van de poel is gebruikt om een verhoogde tuin aan te leggen, deze bevinden zich achter de poel en aan de zuidoost zijde van het perceel. De verhogingen zijn uitgebreid aangeplant met hazelaars en verschillende sierheesters van zowel in- als uitheemse oorsprong.

Aan de zuidoostzijde van het perceel bevindt zich nog een groot gazon welke is afgegrensd met voornamelijk haagbeuk, buxus en liguster.

Plannen

Bij het maken van de plannen hebben 2 zaken bijzondere aandacht gehad; het gebruik van inheemse soorten en (daarmee) het stimuleren van biodiversiteit (ook bijen vriendelijk). Bij de keuze van de beplanting is gebruik gemaakt van verschillende bronnen, welke aan het einde zullen worden opgesomd, alsook de verschillende leveranciers van de producten.

Fruit- en noten boomgaard

De boomgaard zal gaan bestaan uit in totaal 7 bomen, welke zullen worden verdeeld over het gazon aan de zuidoostzijde van het perceel. Voor de levering van de bomen wordt gebruik gemaakt van 2 verschillende leveranciers, welke zich hebben toegelegd op het in stand houden en kweken van oude rassen. Deze oorspronkelijke soorten zullen naast het leveren van hun vruchten een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van de biodiversiteit in de tuin. Dit geldt met name voor de organismen op insecten niveau. De beschikbare leefomgeving voor deze insecten, biedt op zijn beurt weer kansen voor andere soorten welke zich hoger in de voedselketen bevinden.

Rondom de aangeplante bomen zal gebruik gemaakt gaan worden van zaaiingen van inheemse bloem- en kruiden soorten. Deze zullen meerdere waardplanten bevatten, welke essentieel zijn voor het in standhouden van specifieke wilde bijen soorten.

Lijst van appelbomen: [De Fruitbongerd](#)

- Brabantse Bellefleur
- Witte winter Calville

Lijst van Pruimen/abrikosen bomen: [De Fruitbongerd](#)

- Prunus d. Reine claudes d'Oullins
- Prunus domestica 'Dubbele Boerenwitte'
- Prunus armeniaca 'Bredase'

Lijst van notenbomen: [Op Goede Grond](#)

- Hazelaar 'Rode Zellernoot'
- Okkernoot (Walnoot, Juglans regia)

Bloemenmengsel:- [Cruydtboek](#)

Achillea millefolium - Duizendblad, Barbarea vulgaris - Gewoon barbarakruid, Centaurea jacea - Knoopkruid, Crepis biennis - Groot streepzaad, Daucus carota - Peen Echium vulgare - Slangenkruid, Erodium cicutarium - Gewone reigersbek, Galium mollugo - Glad walstro, Hieracium laevigatum - Stijf havikskruid, Hieracium umbellatum - Schermhavikskruid, Hypericum perforatum - Sint Janskruid, Hypochaeris radicata - Gewoon biggenkruid, Jasione montana - Zandblauwtje, Leontodon autumnalis - Vertakte leeuwentand, Leucanthemum vulgare - Gewone margriet, Luzula campestris - Gewone veldbies, Malva moschata - Muskuskaasjeskruid, Oenothera biennis - Middelse teunisbloem, Plantago lanceolata - Smalle weegbree, Prunella vulgaris - Gewone brunel, Ranunculus acris - Scherpe boterbloem, Rhinanthus minor - Kleine ratelaar, Silene dioica - Dagkoekoeksbloem, Tragopogon pratensis subsp. pratensis - Gele morgenster, Trifolium arvense -

De aanleg van de boomgaard zal plaatsvinden in het najaar van 2021. De bomen zijn inmiddels bij de kweker uitgekozen, echter zullen ze nog een langer op de kwekerij groeien om zo een betere kans op aanslaan te verkrijgen na de verplanting.

Eetbare muur

De eetbare muur zal worden aangeplant tegen de muur aan de zuidoostzijde van de grote schuur. De plaats biedt een warme plek waar bij zonneschijn vele uren van de dag de zon aanwezig zal zijn. Bovendien geeft de schuur bescherming tegen in Nederland veelvuldig voorkomende zuidwestenwind. De muur zal worden opgebouwd obv een van de principes uit de permacultuur, waarbij er een lagen systeem wordt gebruikt zodat er op een beperkte oppervlakte veel beplanting kan groeien. Bovendien geven hogere lagen voeding en bescherming aan de onderliggende lagen. Voor de eetbare muur zal waar mogelijk gebruik worden gemaakt van inheemse soorten indien deze bestaan, echter zullen er ook uitheemse varianten worden aangeplant. De bewatering van de eetbare muur zal voornamelijk worden verzorgd door opgevangen regenwater in naast liggende tonnen. Bij gebrek aan regenwater zal worden teruggevalen op opgepompt grondwater.

De exacte indeling van de eetbare muur is bij het schrijven van dit document nog niet volledig vastgesteld, maar zal naast vijg, druif, gewone vlier en verschillende andere bessen soorten (inheems) ook eetbare kruiden bevatten.

Annevillelaan 127

De tuin is ontworpen met de principes van de Perma-cultuur en Feng Shui in gedachten.

Perma-cultuur is een set van ecologische design principes waarbij er op een holistische manier gebruik gemaakt wordt van het natuurlijke ecosysteem. Voor meer [informatie](#)

Een aantal voorbeelden in de tuin zijn:

- Stimuleren van biodiversiteit met verschillende soorten planten, bloemen en weidegras
- Terrassen voor de mens dicht bij het huis, rommel hoekjes voor dieren ver van het huis
- Klein voedselbosen met heesters die privacy en beschutting bieden, die nectar leveren voor bijen, een schuilplek vormen voor vogels en waar voor iedereen wat te eten is.

Met dank aan [Paul Bluemink](#), eco hovenier, die, heel fijn, regelmatig nog in de tuin te vinden is.

Bij **Feng Shui** draait het om een goede balans in je leven en een grotere connectie met de natuur. In de natuur is alles in balans. Web

Een aantal voorbeelden in de tuin zijn:

- Entree poort in een vloeiende lijn naar het huis
- Slingerende paden, met ronde vormen
- Elementen toegepast (aarde in de vorm van een klein moestuintje – noordoost, water in de vorm van een wadi met water van de dakgoot – oost, vuur in de vorm van een vuurkolf – zuid, wind in de vorm van rietplanten)

Met dank aan [Arjan Tax](#)

Plannen

Bij het kiezen van de beplanting hebben we rekening gehouden met de uitgangspunten biodiversiteit, inheems, bijen-proof (inclusief vlinders & vogels) en watervriendelijk.

Biologische diversiteit betekent voor ons een verscheidenheid aan soorten, structuren en

hoogtes. We hebben een paar kleine eco-systemen aangelegd: a) een bosplantsoen wat tevens een klein voedselbos is, b) een border met kleine verassingen c) een klein vogel struikenparadijs, d) een rust hangplek met diverse beplanting, e) rommelhoekjes van takken en stenen voor de beestjes en insecten f) een kruiden lustoord, g) een 'moestuin' met veel fruit, h) een wadi water mekka, i) rodendenderon feestje voor de vogels, j) een bloemencirkel met smikkelgerei voor de vlinders en bijen, en k) een gras walhalla.

Dit is aangeplant met een combinatie van planten die er al stonden, planten van de burens en nieuwe planten. Daarbinnen hebben we gekozen voor zoveel mogelijk inheemse planten, een diversiteit aan bloeiende planten voor verschillende soorten bijen en vlinders en eetbare planten voor zowel dier als mens.

Een aantal mooie eetbare planten zijn de Zilverlinde boom die lekkere blaadjes hebben voor thee, de Winterlinde struik waarvan de jonge blaadjes heerlijk zijn voor in de sla en de Honingbes met gezonde bessen.

Om ervoor te zorgen dat er ook water is voor de planten en dieren hebben we onder andere een wadi aangelegd. Dit is een uitgegraven kuil waar het overtollige regenwater, opgevangen door een grondgoot, naar toegeleid wordt. Er staan planten die van vocht houden en de vogels kunnen er lekker waterbaden. Daarnaast hebben we bij de aanleg van de warmtepomp direct een extra bodempijp aangelegd. In het geval nodig kunnen we in de zomer grondwater van diep halen en bij sproeien.

Naast de rommelhoekjes voor diverse insecten hebben we een kleine takkenwand en een steenhoop voor de dieren om in te chillen, hebben we extra vogelhuisjes opgehangen (van vogelbescherming in natuurlijk hout en Point Viguele van bamboe vezels), een vleerhuizenkast (Schwegler), een zelfgemaakt egelhuisje van afval hout) en bijenhuisjes voor de solitaire bij gemaakt van gevonden afval (Bihuske).

Ook bij de terrassen en paden hebben we voor natuurlijke en/of afval materialen gekozen. Het terras bestaat uit bamboe vlonders (Moso). Voor het entreepad is gebruik gemaakt van tweedehands waaltjes van een fabrieksterrein. En voor de paden rond het huis hebben perzikstenen gekozen, een afval van de compot industrie (Nocciolo), wat niet rot en schimmelt waardoor ze lang meegaan.

Zie een deel van het beplantingsoverzicht op de volgende pagina.

Voor de zadenmengsels hebben we advies ingewonnen van Cruydhoeck. We hebben een graslandmengsel en een bloemenmengsel ingezaaid. En voor de vroege lente snack voor de insecten ook bloembollen erbij gezet.

Bloembollen [Warande](#)

Zaad M5 - Nectar onder het maaimes - bloemrijk graslandmengsel - [Cruydhoeck](#)

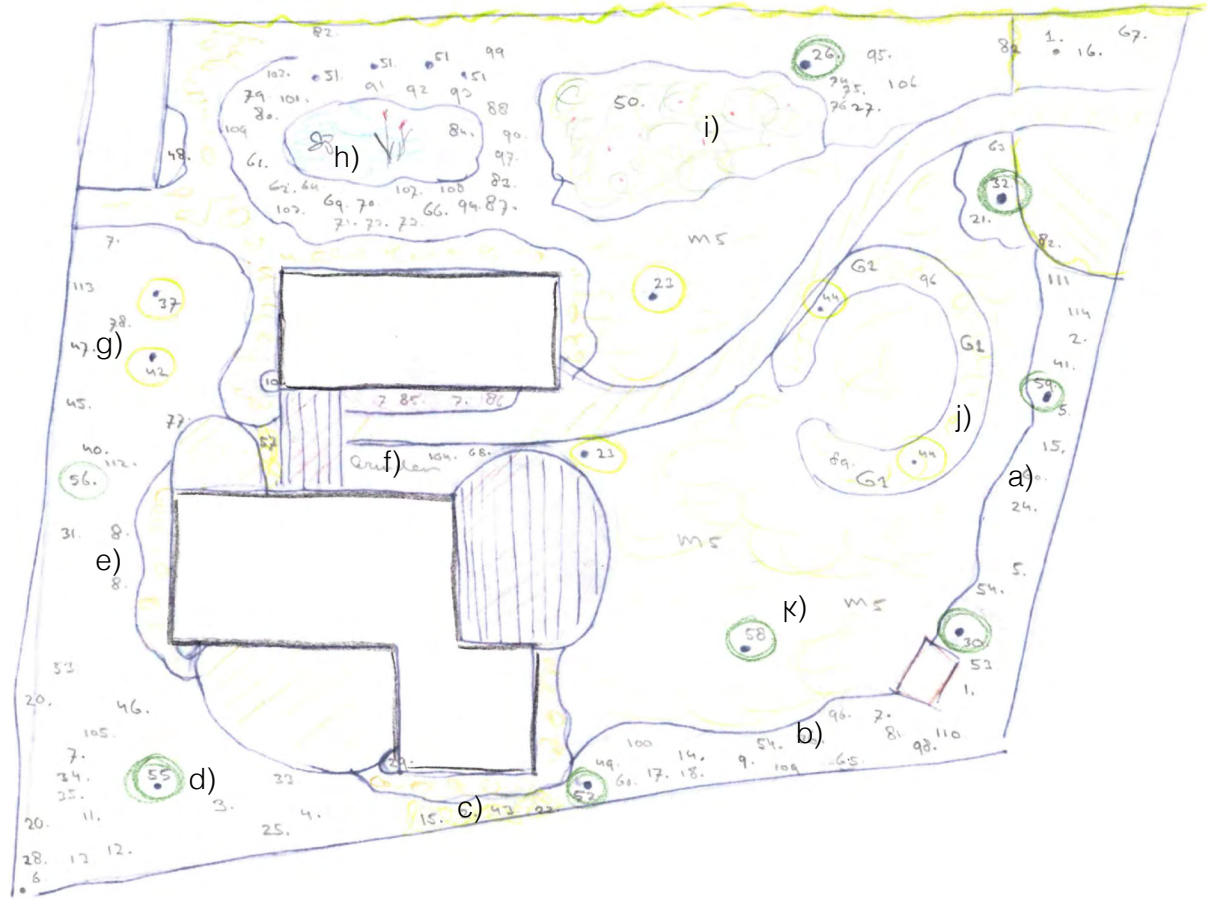
Een middellage kruidenrijke vegetatie. Dit mengsel is vooral een ondersteuning van op insecten gericht, ecologisch beheer en is ontwikkeld in samenwerking met de Gemeente Groningen.

>> Madeliefje, Pinksterbloem, Klein Streepzaad, gewone Reigersbek, gewoon Biggenkruid, gewone Rolklaver, Hopklaver, smalle Weegbree, gewone Brunel, kruipende Boterbloem, Schapenzuring, vertakte Leeuwentand, kleine Klaver, rode Klaver, Groninger witte Klaver.

Zaad G1 - Bloemrijk graslandmengsel - [Cruydhoeck](#)

Dit mengsel heeft een ingetogen karakter en is zeer aantrekkelijk voor bijen, vlinders en vogels. Door goed beheer kan er zich een duurzame natuurlijke middelhoge vegetatie ontwikkelen.

>> Duizendblad, gewoon Barbarkruid, Knoopkruid, groot Streepzaad, Peen, Slangenkruid, gewone Reigerbek, Glad Walstro, Schermhavikskruid, stijf Havikskruid, Sint Janskruid, gewoon Biggenkruid, Zandblauwtje, gewone Magriet, gewone Rolklaver, gewone Veldbies, Muskuskaasjeskruid, middelste Teunisbloem, smalle Weegbree, gewone Brunel, scherpe Boeterbloem, kleine Tatelaar, vertakte Leeuwentand, Dagkoekoeksbloem, Gele Morgenster, Hazenpootje

Stuiken & Bomen						
Nr	Naam	NL	Soort	Inheems	Dier*	Eetbaar
1	Acer	Esdoorn	Boom < 15	x		
2	Acer campestre wortelgoed	Veldsedoorn	Haag	x	x	
3	Amelanchier lamarckii	Krenteboompje	Heester		x	x
4	Aronia melanocarpa 'Viking' (laag)	Appelbes	Heester			x
5	Aucubus Japonica	Broodboom	Vaste plant			
6	Betula	Berk	Boom < 15	x		
7	Buddleja davidii	Vlinderstruik	Heester		x	
8	Carpinus betulus wortelgoed	Haagbeuk	Haag	x		
9	Cornus mas	Gele Kornoeije	Heester	x		x
10	Corylus avellana 'Contorta'	Krul hazelaar	Heester			
11	Corylus avellana Cosford (hoog)	Hazelaar	Struik			x
12	Corylus avellana Hall'sche risen (hoog)	Hazelaar	Struik	x		x
13	Corylus avellana Rode Zellernoot	Hazelaar	Struik			x
14	Corylopsis pauciflora	Schijnhazelaar	Struik		x	
15	Crataegus monogyna wortelgoed	Meidoorn	Haag	x		
16	Cytisus scoparius	Bezembrem	Struik	x		
17	Deutzia gracilis	Nikko' Bruidsbloem	Heester			
18	Deutzia lemone	Deutzia	Heester		x	
20	Deutzia	Deutzia	Heester			
21	Euonymus eoropaeus	Wilde Kardinaalmuts	Struik	x	x	x
22	Fagus sylvatica wortelgoed	Beuk	Haag	x		
23	Ficus carica	Vijgenboom	Boom < 15			x
24	Frangula alnus wortelgoed	Sporkehout		x		
25	Fortitia		Struik			
26	Ginkgo Biloba	Japanse notenboom	Boom < 15			
27	Hydrangea	Hortensia	Struik			
28	Illex	Hulst		x	x	
29	Jasminum nudiflorum	Winter Jasmijn	Heester		x	
30	Juglans regia	Walnotenboom	Boom < 15			x
31	Laurus vergarus	Laurier	Struik			
32	Liriodendron tulpifera	Tulpenboom	Boom < 15			
33	Lonicera caerulea diverse cultivars (laag)	Honingbes	Struik			x
34	Mespilus germanica Bredaase reus	Mispel	Boom > 15	x	x	x
35	Mespilus germanica wortelgoed	Hollandse Mispel	Boom > 15	x	x	x
36	Philadelphus virginal	Boeren Jasmijn	Heester		x	
37	Prunus armeniaca	Abrikoos	Boom > 15			x
40	Prunus lusitana 'Angustifolia'	Wilde Laurier	Struik		x	
41	Prunus padus	Vogelkers	Boom > 15	x	x	
42	Prunus persicaria	Perzik	Boom > 15			x
43	Prunus Spinosa	Sleedoor		x	x	
44	Pyrus communis Concorde	Laag stam peer	Boom > 15	x	x	x
45	Ribes rubrum	Rode bes	Struik	x	x	x
46	Ribes uva-crispa	Kruisbes	Struik	x		x
47	Rubus idaeus	Framboos	Struik	x	x	x
48	Rosa Störteberker rood	Struik Roos	Struik			
49	Rosa rugosa	Rimpelroos	Haag	x	x	x
50	Rhododendron arboreum	Rhododendron	Boom < 15			
51	Salix alba	Knotwilg	Boom > 15			
52	Syringa vulgaris	Seringen	Struik		x	
53	Skimmia	Skimmia	Struik		x	
54	Spirea Japonica	Spierstruik	Struik		x	
55	Sorbus aucuparia boomvorm	Lijsterbes	Boom < 15	x	x	
56	Thuja occidentalis	Conifeer	Boom < 15			
57	Tilia cordata wortelgoed	Winterlinde	Haag	x	x	x
58	Tilia tomentosa brabant boomvorm	Zilverlinde	Boom < 15	x	x	x
59	Ulmus laevis	Iep	Boom < 15	x	x	
60	Viburnum opulus	Gelderse roos / sneeu	Heester	x	x	

*bijen, vlinders, vogels

Annevillelaan 129

Ook een natuurlijke tuin kan soms weer eens een impuls gebruiken.

Onze tuin heeft al een lang verleden achter zich, waarbij de focus steeds heeft gelegen op een natuurlijke ontwikkeling zonder een vastomlijnd plan vooraf. Waar nu de bossage zijn plek heeft veroverd is zo bij voorbeeld in vroegere jaren de schooltuin van de basisschool de Klokkebei geweest. De eiken en beuken in de bossage hebben zelf hun eigen plek veroverd en dat heeft zijn eigen charme. De bossage, de overgang van de acacia's, eiken en beuken naar lagere struiken, vaste beplanting en het gras, leent zich bij uitstek om in het najaar de gevallen bladeren als bodembedekkers plaats te bieden. Voor zover in de loop van het jaar het gras niet klein gehakseld blijft liggen kan ook het grasafval hier worden uitgespreid. Iedere twee a drie jaar is de zo opgebouwde laag prima te gebruiken als compost voor borders en de groentetuin. Kunstmest is niet welkom, maar we hebben nu eens een forse hoeveelheden natuurlijke boscompost als grondverbeteraar ingekocht omdat de eigen productie de vraag niet kan bijhouden.

Een sieraad van de tuin is de al meer dan 60 jaar oude doorgeschoten beukenhaag aan de helft van de straatzijde, die zijn vervolg krijgt in een nu aangelegde houtwal die van de straatzijde wordt gecamoufleerd door hulst en zo samen een natuurlijke tuinafscheiding gaat vormen.

De houtwal noodzaakt niet meer om het snoeiafval van bomen en struiken af te moeten voeren en is tegelijkertijd een ideale plaats voor vogels en andere kleinere dieren om zich veilig te huisvesten. In de grotere tuinen in het buitengebied een aanbeveling.

Tussen de rij van zwarte bessenstruiken hebben een aantal rabarbers als oudhollandse groenten een plaats gevonden, al hebben deze het wel moeilijk met het gedaalde grondwaterpeil.

De al veertig jaar oude hoogstam kers is aan zijn laatste jaren bezig en in de nabijheid is nu tegelijk met een aantal buren ook geïnvesteerd in een ziektebestendige al enkele jaren oude iep om deze inheemse boomsoort weer

in het buurtschap te introduceren. De oude perenboom draagt ieder jaar nog goed, maar met twee nieuwe laagstam perenbomen wordt de opbrengst voor de lange termijn veiliggesteld. Laagstam om de groentetuin niet in de schaduw te zetten.

De groentetuin kon een stevige impuls krijgen met een meer dan forse laag boscompost, iets dat op de zandgrond goed bijdraagt aan het verbeteren van de bodemstructuur. Diezelfde impuls hebben we ook proberen te geven aan het grasveld aan de voorzijde van de tuin waar de doorgeschoten beukenhaag al jaar en dag zijn voedsel haalt. Natuurlijk resulteerde dit in een gazon dat meer uit mos bestaat dan gras. Door nu een aantal jaren fijne boscompost te gebruiken zullen beuken(haag) en gras beiden hiervan moeten kunnen profiteren.

De helaas zieke notenboom in het perk van

de oprit is nu toch maar verwijderd en vervangen door een al grotere Japanse esdoorn om niet opeens weer jaren genoeg te moeten nemen met een leeg aanzicht van het huis. Gelukkig heeft hij al jaren geleden aan de andere zijde van de tuin gezorgd voor een zaailing die inmiddels al stevig zijn plek heeft veroverd. In de bossage is een tweede zaailing begonnen om over een aantal jaren weer een boom aan de bossage toe te voegen.

In uitvoering is nog de bloemweide die de groentetuin aan twee zijden moet omsluiten.

Annevillelaan 220

In 2000 zijn we op Annevillelaan 220 komen wonen. Het huis had geruime tijd leeg gestaan. Aan het buitengebeuren was al lange tijd niets meer gedaan.

Aan de voorkant van het huis was een verwilderde voortuin. Er stonden verschillende notenbomen rondom het huis, samen met oude fruitbomen. Aan de zij- en achterkant lag er weiland. In de voortuin hebben we vaste planten gezet. Van lieverlee hebben we de noten- en fruitbomen opgeruimd en verschillende soorten bomen rondom het weiland gezet. De eerste twaalf jaren hebben we hier twee koeien op gehouden. Nadat de koeien weg waren hebben we achter het huis een moestuin aangelegd en verschillende jaren goed van gegeten. Toen we eenmaal het huis gingen verbouwen zijn alle planten uit de voortuin naar de moestuin gegaan.

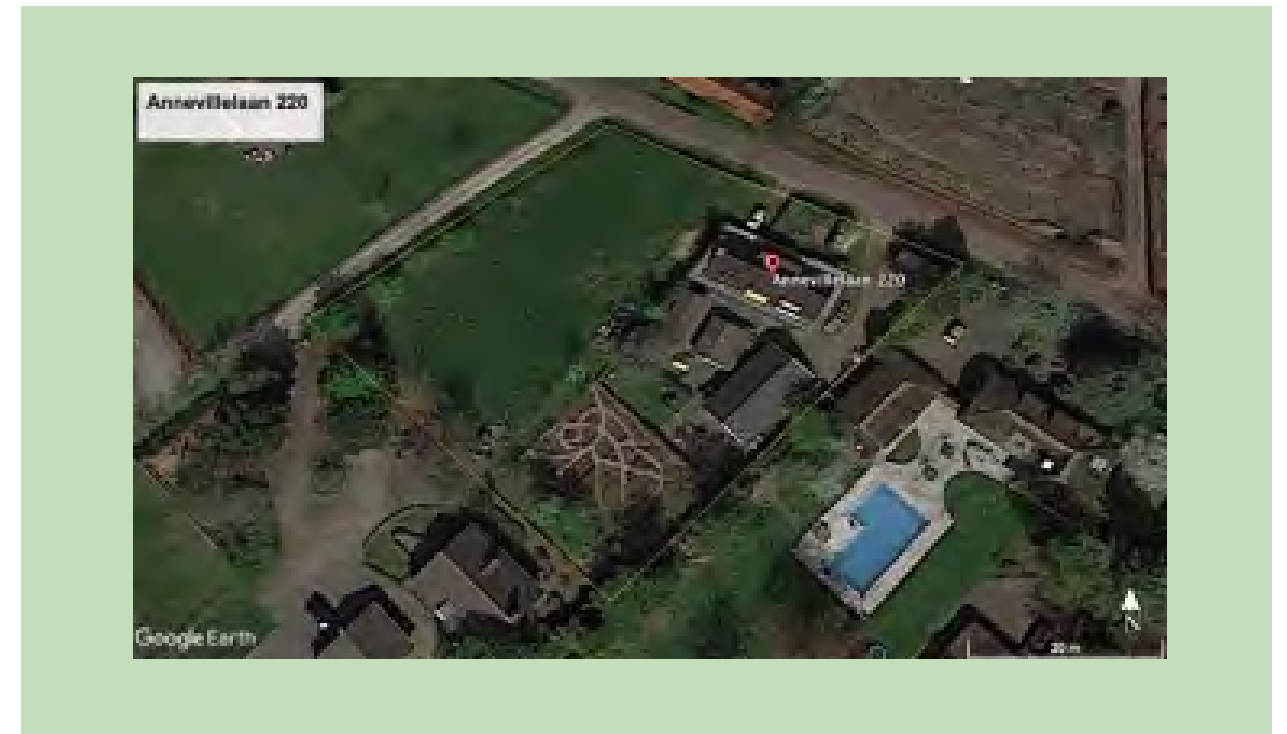
In 2018 heeft Arjan Tax een tuinontwerp gemaakt van het hele perceel. De opzet was om struiken en bomen tussen ons en de achterburen aan te planten. Een grote waterpartij

aan te leggen. Delen met veldbloemenmengsels in te zaaien. Er moest plaats blijven voor de vaste planten die we al hadden. De bomen die we om het weiland hadden staan zijn intact gebleven. Een paar bomen zijn naar het midden van de tuin verplaatst.

In de tuin zijn verschillende delen gemaakt waar bloemenmengsels zijn ingezaaid. Het blijkt niet zo eenvoudig om deze perceeltjes in orde te houden. Gras blijft terugkomen en groeit bijzonder hard. Vorig jaar hebben we drie stukken opnieuw ingezaaid met een goed resultaat. Helaas ging na de bloei het gras weer enorm overheersen.

Aan de voorkant ligt een deel wat hoger als de rest van de tuin, de zogenaamde Hoog akker. Hier is het eerste jaar ook een veldbloemenmengsel ingezaaid. Vorig jaar hebben we er niets aan gedaan. Helaas is er volop gras en onkruid gaan groeien i.p.v. het veldbloemenmengsel. Dit jaar gaan we dit stuk opnieuw onder handen nemen.

Een paar perceeltjes met bloemenmengsels hebben we opgeheven en vaste planten in gezet.

Ondanks alles zijn we zeer tevreden over het ontwerp. Zodra het huis af is gaan we verder met het onderhoud van de tuin en de voortuin verder inrichten met vaste planten. Daarna nemen we achterkant onder handen. Hier willen we een paar kippen gaan houden, een plek maken voor de bijenkasten en een kleine moestuin aanleggen.

Overzicht van de aanplant
Aanplant tussen de achterburen en ons, Beukenhaag, Glansmispel, Hazelaar, Krentenboom, Ligustrum, Meidoorn, Olijfwilg, Rhododendron, Sambucus, Viburnum, Vlinderstruik, Vuilboom

Bomen rondom het perceel en in het midden van de tuin: Acasia, Amberboom, Anna Paulownaboom, Appelboom, Beuk, Eik, Esdoorn, Iep, Japanse notenboom, Leilindes, Notenboom, Perenboom, Plataan, Pruimenboom, Sequoia, Sierpeer, Spaanse Esdoorn.

Meidoornhaag, een deel aan de voorkant en langs de pad naar achteren.

Vaste planten die straks naar de voortuin komen, oa. Acanthus, Anemoon, Gebroken hartjes, IJzerhard, Kaardenbol, Kogeldistel, Lievevrouwebedstro, Monnikskap, Nagelkruid, Ooievaarsbek, Salie, Schoenlappersplant, Schildpadbloem, Schout bij nacht, Valeriaan, Vlambloem, Vrouwenmantel, Wolfsmelk, Zonnehoed.

Veldbloemen zaaimengsels bevatten oa. Boekweit, Borage, Dille, Gele mosterd, Goudsbloemen, Groot kaasjeskruid, Juffertje in het groen, Korenbloem, Phacelia, Radijs.

[Kwekerij 't Stekje in Baarschot](#)

Buurt Ideeën

Elke tuin, bestaand, ge-update of nieuw aangelegd vanuit deze principes is er een. Maar een hele buurt, die samen vanuit deze principes de buurt zou willen transformeren, zou geweldig zijn. Hierbij een aantal voorbeelden, van klein naar groot. Doe je mee?

Egelroute

Maak een doorgang in je tuinafzetting, naar de straat maar ook vooral naar je burens. Op deze manier kunnen egels makkelijker hun nachtelijke route maken van tuin naar tuin zonder dat ze de straat op hoeven (auto is de grootste vijand van de egel).

Egels gaan 's nachts of in de schemering op zoek naar voedsel, waarbij ze per nacht wel drie tot vijf kilometer lopen. Heb je een egeltje in de tuin, dan is het prima om deze bij te voeren. Van maart tot december is je hulp zeer welkom! Het voer dat je de egels aanbiedt, is bijvoeding. Egels gaan zelf altijd nog op zoek naar insecten en larven.

Een opgeruimde tuin is geen goede leefomgeving voor de stekelige beestjes. Hier vinden ze nog voedsel noch een slaap-/schuilplaats.

Laat in de herfst en het voorjaar de dorre bladeren onder de bomen en struiken liggen. Zo stoort u geen egels in winterslaap. Onder het bladerdek houden zich ook bodeminsecten schuil; voedsel voor vogels én egels.

natuurmonumenten.nl/dieren/egel

De Wei

Tot 5 jaar geleden was deze wei in gebruik als paarden wei. De gemeente is eigenaar van dit perceel van ca. 1 hectare. Wij als 2 aanwonenden hebben toen de gemeente het niet kon verpachten en ze het onderhoud terug schroefden, het beheer van deze wei overgenomen. Onze buurt heeft het in adoptie genomen. We gebruiken een gedeelte als boomgaard en aan de achterzijde van het perceel hebben we een bijenstand.

We plaggen ieder jaar verschillende stukken

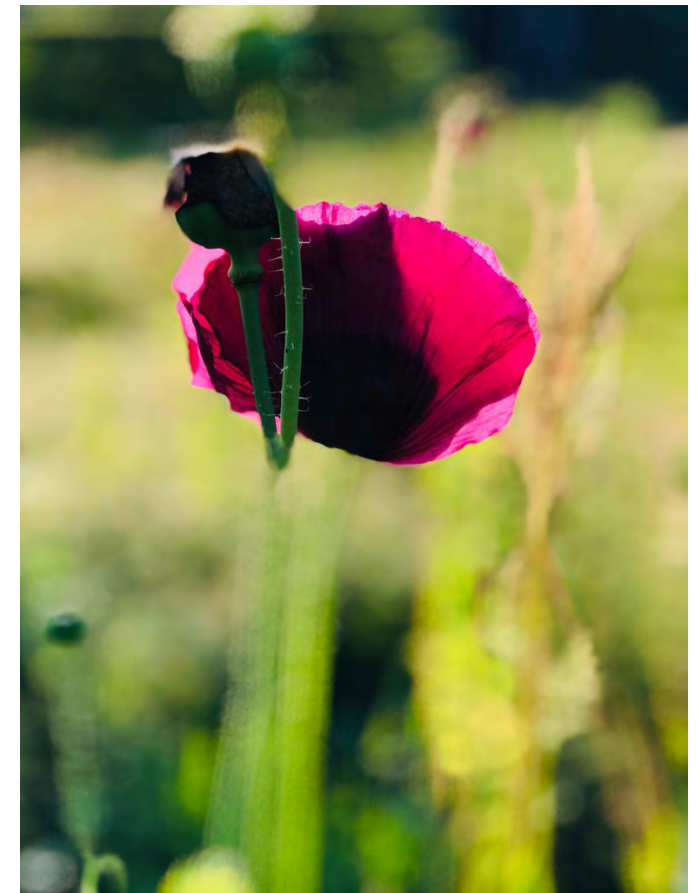
van de graslaag af en voeren die af naar de randen waardoor overal wallen ontstaan. We zaaien deze stukken in met bloemenzaden. We verzamelen en gebruiken zowel eenjarige als vaste planten. Waar we in aanvang kritisch waren over welke bloemen we zaaiden (we wilden eigenlijk alleen die planten die hier ook van nature voorkomen) zijn we gaandeweg eigenlijk alles gaan zaaien wat ons in handen komt. We maaien voortdurend een aantal graspaden zodat het ook toegankelijk is voor bezoekers. Behalve de menselijke bezoekers zien we een toename van verschillende insecten, wilde bijen en hommels. En hebben we het afgelopen jaar een keur aan vogels (groene spechten, kwikstaart, bosuil, putter, gekraagde roodstaart etc etc) en ander gedierte (konijn, haas, wezel, egel, eekhoorn) gezien. Langs een van de zijden hebben we een meidoornheg aangeplant en aan de noordzijde wordt het perceel begrensd door een hout singel.

Tot slot hebben we een vijvertje gegraven waar onze honingbijen graag gebruik van maken als drinkplaats. samenvoerbiodiversiteit.nl/project/de-wei-04257/307

Eetbare tuin:

Indien je in de tuin een stukje moestuin wil maken kan je overwegen om gebruik te maken van een hugelkultur (houtbed). Dit is een specifieke opbouw van het plantenbed wat zorgt voor veel voedingsstoffen en het goed vasthouden van vocht om te groeien. Het concept kan zowel voor bloemen, groente of fruit gebruikt worden. Je legt dode takken en/of stammen in lange heuvels en bedekt ze met aarde. De rottende massa hout werkt als spons en voedingsbron. Dood hout, dat niet meer geschikt is als brandhout, heeft zo alsnog een nuttige functie. Je kunt het proces nog versnellen door ook andere stikstofbronnen toe te voegen. Dus aan het oude hout kun je ook bladeren, gemaaid gras, stro, karton, kranten, mest, compost en andere biomassa toevoegen. Aarde erover en direct beplanten om erosie te voorkomen.

Hugelkultur is juist geschikt voor plekken waar je als tuinier weinig mee kunt: stukjes grond in de stad, met veel te compacte grond, te weinig

drainage, te weinig voeding. De techniek is weer onder de aandacht gebracht door de Oostenrijkse permacultuur-expert Sepp Holzer. Permacultuurfans prijzen het als de ultieme 'low-effort, low-set up cost, low-intensity' aanpak: "Plant and forget". youtu.be/Sso4UWOXg & huis-tuin-en-keuken.blogspot.com

Dit project heeft ons geïnspireerd. We zetten nu de volgende stap, van een paar tuinen in de buurt, naar de hele buurt.

Maart 2021 zijn we een buurtproject gestart 'Natuurlijk Geersbroek' in tuin, berm en weide waarin we met meer dan 15 burens zijn gestart om de buurt biodiverser te krijgen.

De kick-off is Mei 2021 met een 'bio-buurt tuinroute' waarin onze tuinen, samen met die van een paar andere burens, centraal staan.

Inspiratie

Tips

Hou je bodem bedekt door te mulchen of door bodembedekkers te planten. Zo heb je minder werk bij het onderhoud en zorg je voor minder uitdroging. Ook tussen nieuwe aanplant kun je de bodem bedekken.

Probeer de bodem zo min mogelijk te beroeren door spitten en graven, zo maak je meer gebruik van het bodemleven en houd je de structuur gezonder. Bij een dichte bodem kun je met compost en mulch de bodem verbeteren.

Laat zachthout van houtsoorten als wilg, vlier en populier in de tuin liggen voor het spannen-de rottingsproces. Ook kan je snoeihout van struiken gebruiken om een houtwal te maken door ze in gelijke richting op stapels tussen paaltjes op te slaan. Deze houtwallen vormen veilige plekken voor kleine dieren en vogels en geven bovendien een speels accent aan het uiterlijk van de tuin.

Laat een dode boom ook eens gewoon staan (als omvallen geen gevaar oplevert!) Dit is een bron van voedsel en nestgelegenheid voor dieren.

Zaai in het voorjaar eens een akkerbloemen mengsel op overhoekjes en randjes of als tijdelijke invulling. Goed voor de vlinders en de bijen.

Een groendak zorgt voor een gunstiger klimaat, minder regenwaterafvoer, een grotere biodiversiteit, isoleert beter en is duurzamer dan een gewoon dak. En het vergroot je tuin aanzienlijk.

Geen tijd om te wachten tot de zon je bestrating weer algvrij maakt? Groen aanslag op tegels en tuinmeubels verwijder je makkelijk met wat groene zeep. Ook schrobben met zilverzand gaat goed.

Met regenwater kun je streeploos ramen zemen, planten water geven, en de toilet doorspoelen. Dit scheelt een hoop drinkwater en ontlast de riolen.

www.wildeweelde.nl

Vlinderstichting

De lepenpage is een zeldzame vlinder (beschermde diersoort), maar door het extra aanplanten van lepen, dichtbij Lindebomen (goede nectarplant voor de lepenpage), hopen we dat de lepenpage zich welkom voelt in onze tuin.

Dankzij een subsidie hebben we drie al een paar jaar oude lepen gekregen van de Vlinderstichting, aangeplant op nr 127, 129 en 220. Grote dank voor jullie belangrijke en mooie werk. vlinderstichting.nl

Leveranciers (in de buurt)

[Cruydt-Hoeck \(zaad\)](#)

Abbendijk 6, Nijeberkoop

[De Warande \(bloembollen\)](#)

Kerkhoflaan 3d, Vorden

[Op Goede Grond \(bomen\)](#)

Bigtelaar, iets voorbij nummer 4, Rijsbergen

[De Fruitbongerd \(bomen\)](#)

Hoogstraat 7, Gilze

[De Bosrand \(planten\)](#)

Antwerpseweg 30a, Rijsbergen

[Kwekerij 't Stekje in Baarschot](#)

Heikant 27, Baarschot

Websites

[Stichting NL Bloeit](#)

[Plantenencyclopedie Appeltorn](#)

[Eetbare planten Permacultuur NL](#)

[Ecologisch tuinieren Velt](#)

[Florakompas](#)

Boeken

Planten van hier, Jenny Ketelaar (ISBN 9789050116695)

Bomen en struiken van hier, Henny Ketelaar (ISBN 9789082257502)

Hoe houden we het leefbaar, Riet Pijnappels (ISBN 9789090342764)

Films

The biggest little farm: thebiggestlittlefarm.nl

Kiss the ground: kisstheground.com

